

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Krakowie

LKR.410.022.04.2017

P/17/100

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli P/17/100 – Nadzór nad obrotem i stosowaniem produktów zawierających substancje anaboliczne, hormonalne, odurzające i psychotropowe w leczeniu zwierząt, w tym towarzyszących¹

Jednostka przeprowadzająca kontrolę Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

Kontroler Małgorzata Kram, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/181/2017 z 21 września 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 1 do 2)

Jednostka kontrolowana Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Starym Sączu (*Zakład* lub *MZGK*)

Kierownik jednostki kontrolowanej Ryszard Niejadlik – Dyrektor MZGK (*Dyrektor*)

(dowód: akta kontroli str. 3, 124 do 126)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

W okresie objętym kontrolą organizacja pracy Schroniska dla bezdomnych zwierząt³ zapewniała jego prawidłową działalność. W Schronisku zorganizowano pomieszczenie do przeprowadzania zabiegów weterynaryjnych oraz przechowywania produktów leczniczych weterynaryjnych.

Na terenie Schroniska nie przechowywano produktów leczniczych (PL), w tym również weterynaryjnych (PLW). Stosownie do wymogów § 2 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 23 czerwca 2004 r. w sprawie szczegółowych wymagań weterynaryjnych dla prowadzenia schronisk dla zwierząt⁴, w Schronisku było pomieszczenie do zabiegów leczniczych i chirurgicznych oraz do przechowywania produktów leczniczych. Zgodnie z umową zawartą z zewnętrznym gabinetem weterynaryjnym, zabiegi weterynaryjne realizowane były przez lekarza weterynarii w jego zakładzie. Zwierzętom zapewniono również opiekę w nocy i w dni świąteczne. W przypadkach wymagających specjalistycznych konsultacji korzystano z pomocy innych weterynaryjnych zakładów leczniczych. W Schronisku nie przechowywano PLW/PL, w tym zawierających substancje psychotropowe, odurzające, anaboliczne lub hormonalne.

Ewidencja losu⁵, w tym leczenia przebywających w Schronisku zwierząt była prowadzona prawidłowo i pozwalała na ustalenie losu zwierząt lub ich leczenia, w zakresie wymaganym przez obowiązujące przepisy. Pobyt zwierząt w Schronisku dokumentowany był zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie schronisk.

¹ Kontrolą objęto lata 2015-2017 (do 30 czerwca) oraz działania wcześniejsze i późniejsze, jeżeli miały związek z ustaleniami stanu faktycznego dotyczącymi okresu objętego kontrolą.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie. W niniejszym wystąpieniu pokontrolnym zastosowano ocenę opisową.

³ Gminne Schronisko– Ośrodek Adopcyjny dla Zwierząt w Starym Sączu prowadzony przez Miejski Zakład Gospodarki Komunalnej w Starym Sączu – zwane dalej *Schroniskiem*.

⁴ Dz.U. Nr 158, poz.1657 – dalej: rozporządzenie w sprawie schronisk.

⁵ Na potrzeby niniejszej kontroli „los” zwierzęcia to wszystkie zdarzenia dotyczące zwierzęcia od momentu jego przyjęcia do opuszczenia Schroniska (np. przyjęcie, kwarantanna, zabiegi weterynaryjne, szczepienia, adopcja, zgon, eutanazja, ucieczka itp.).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy Schroniska

1.1. Organizacja Schroniska

MZGK prowadził schronisko dla bezdomnych zwierząt o numerze identyfikacji weterynaryjnej dla schroniska dla zwierząt 12103401. W dniu 20 lutego 2014 r. został przyjęty Regulamin Gminnego Schroniska – Ośrodka Adopcyjnego dla Zwierząt w Starym Sączu (*Regulamin*), w którym określono, że do zadań Schroniska należało m.in.:

- przyjmowanie do Schroniska bezdomnych zwierząt;
- przetrzymywanie, leczenie i pielęgnacja zwierząt przebywających w Schronisku;
- wykonywanie specjalistycznych działań w zakresie ochrony zwierząt;
- zmniejszanie populacji bezdomnych zwierząt poprzez wykonywanie zabiegów kastracji i sterylizacji.

Zgodnie z Regulaminem, do Schroniska przyjmowane były zwierzęta bezdomne wyłapywane przez pracowników MZGK z terenu wyznaczonego granicami administracyjnymi Gminy Stary Sącz (Gmina).

Do wszystkich zwierząt miał zastosowanie *Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Stary Sącz*. Działalność Schroniska w kontrolowanym okresie finansowana była przez Gminę na podstawie stosownych uchwał Rady Miasta Stary Sącz. W latach 2015 – 2017 (I półrocze) MZGK na działalność Schroniska otrzymał odpowiednio kwoty: 32 827,05 zł, 37 317,02 zł oraz 13 622,45 zł. Za właściwe funkcjonowanie Schroniska odpowiedzialny był Dyrektor MZGK.

(dowód: akta kontroli str. 3, 4 do 7, 8 do 13)

1.2. Pracownicy i wolontariusze Schroniska

W okresie objętym kontrolą w MZGK zatrudnionych było (wg stanu na koniec roku i na 30 czerwca 2017 r.) odpowiednio: 29, 30 i 39 osób, w tym odpowiednio: 9, 8 i 8 osób realizujących zadania związane z opieką nad zwierzętami. Wszyscy pracownicy zatrudnieni przy obsłudze zwierząt zostali przeszkoleni w zakresie opieki nad zwierzętami przez lekarza weterynarii.

(dowód: akta kontroli str. 39 do 41, 127 do 141)

W latach 2015 – 2017 (I półrocze) w Schronisku prowadzony był wolontariat na podstawie Regulaminu wolontariatu w Schronisku, wprowadzonego zarządzeniem nr 17/2014 Dyrektora MZGK z dnia 31 października 2014 r. (*Regulamin wolontariatu*). W kontrolowanym okresie zawarto 33 porozumienia (odpowiednio: 9, 15 i 9), z 29 osobami, o wykonywaniu świadczeń w ramach wolontariatu. Wśród nich 13 osób (40%) było niepełnoletnich. W każdym przypadku porozumienia były zawierane na czas określony, w zależności od daty zawarcia nie dłużej niż do 30 czerwca lub 31 grudnia danego roku. Spośród 29 osób, z trzema zawarto porozumienie wolontariusza w kolejnych latach. W każdym przypadku w dokumentacji MZGK znajdowały się: podpisane z wolontariuszem porozumienie, ankieta wolontariusza, oświadczenie wolontariusza (m.in. potwierdzające przeszkolenie w zakresie BHP i zapoznanie się z *Regulaminem wolontariatu* oraz z *Zasadami Postępowania ze Zwierzętami w Gminnym Schronisku – Ośrodku Adopcyjnym Dla Zwierząt w Starym Sączu – Regulamin dla Pracowników*), w przypadku osoby niepełnoletniej w dokumentacji znajdowało się także oświadczenie opiekunów wyrażających zgodę na wolontariat.

Postanowienia porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶ określały m.in. zakres wykonywanych zadań wskazując ich nw. listę:

- wyprowadzanie psów na spacer;
- resocjalizacja i socjalizacja psów;
- sprzątanie boksów i wybiegów;

⁶ Dz.U. z 2016 r., poz. 1817, ze zm.

- wykonywanie zabiegów pielęgnacyjnych przy psach;
- pomoc przy prowadzeniu strony internetowej Schroniska;
- pomoc i uczestnictwo w organizowanych przez Schronisko imprezach promujących adopcję zwierząt.

Ww. zadania nie wiązały się dostępem do pomieszczenia przygotowanego do przechowywania leków lub gabinetu zabiegowego. Ustalono, że wolontariusze mogą przebywać na terenie Schroniska wyłącznie za zezwoleniem pracownika MZGK i w uzgodnionym wcześniej terminie. W pomieszczeniu do wydawania zwierząt w Schronisku przechowywana była lista wolontariuszy, aktualizowana przez Kierownika Działu Komunalnego MZGK (*Kierownik*) – do informacji pracowników MZGK.

(dowód: akta kontroli str. 43 do 44, 45 do 73)

1.3. Opieka weterynaryjna

Opiekę weterynaryjną w Schronisku zapewniał, na podstawie zawieranych corocznie umów, lekarz weterynarii prowadzący gabinet weterynaryjny w Starym Sączu. Realizując postanowienia umów zapewniał on opiekę weterynaryjną nad zwierzętami ze Schroniska (w tym zabiegi sterylizacji i kastracji). W okresie kontroli zawarto trzy umowy:

- z dnia 5 stycznia 2015 r., na okres od 5 stycznia 2015 r. do 28 grudnia 2015 r.,
- z dnia 7 stycznia 2016 r., na okres od 7 stycznia 2016 r. do 27 grudnia 2016 r.,
- z dnia 3 stycznia 2017 r., na okres od 3 stycznia 2017 r. do 27 grudnia 2017 r.

Zgodnie z ww. umowami lekarz weterynarii zapewniał całodobową opiekę weterynaryjną nad zwierzętami przebywającymi w Schronisku, a zabiegi weterynaryjne były świadczone w lecznicy weterynaryjnej. Umowa określała także, że Wykonawca zapewniał transport zwierzęcia w obie strony. Zamawiający zastrzegł także, że w przypadkach pilnych (m.in. nagłe zachorowania zwierząt) usługi będą wykonywane także poza godzinami pracy zakładu leczniczego (również w dni ustawowo wolne od pracy lub w godzinach nocnych). W każdej z ww. umów określono zasady rozliczeń finansowych, dotyczących m.in. sterylizacji i kastracji poprzez wskazanie kwoty przewidzianej za każdy z tych zabiegów (od 70 zł do 150 zł – kwoty te nie były zmieniane w ciągu trzech lat objętych kontrolą). Ponadto ustalono stałą stawkę 5 zł za usypianie ślepych miotów wraz z ich przekazaniem do utylizacji, natomiast nie ustalono stawki za dokonywanie eutanazji.

Powyższe umowy nie zapewniały Schronisku ciągłości usług weterynaryjnych. Przerwa w zapewnieniu opieki weterynaryjnej dla zwierząt przebywających w Schronisku wynosiła odpowiednio 6 dni na przełomie lat 2014/2015, 9 dni na przełomie lat 2015/2016 i 6 dni na przełomie lat 2016/2017. W okresach tych, jak wyjaśnił Dyrektor MZGK, zwierzęta miały zapewnioną opiekę weterynaryjną przez najbliższej położony od Schroniska gabinet weterynaryjny, a wykonywane w tych okresach zabiegi zostały sfinansowane ze środków określonych w budżecie Schroniska.

(dowód: akta kontroli str. 18 do 19, 20 do 31, 144 do 152, 169, 170)

1.4. Przechowywanie produktów PLW i PL

Na terenie Schroniska nie przechowywano produktów zawierających substancje anaboliczne, hormonalne, odurzające i psychotropowe.

(dowód: akta kontroli str. 14 do 17, 18 do 31)

Dyrektor wyjaśnił, że z uwagi na fakt nieprzechowywania w Schronisku leków anabolicznych, hormonalnych odurzających i psychotropowych, nie było konieczności sporządzania procedury ich używania. Leki takie, w koniecznych przypadkach podaje wyłącznie lekarz weterynarii i tylko on ma do nich dostęp.

(dowód: akta kontroli str. 182, 184)

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Przyjęte w Schronisku rozwiązania organizacyjne, w tym regulacje wewnętrzne dotyczące jego pracy, zapewniały zwierzętom odpowiednią opiekę. W Schronisku zapewniono, poprzez zawarte umowy z lekarzem weterynarii, właściwą opiekę medyczną nad przebywającymi w nim zwierzętami.

2. Ewidencjonowane i monitorowane produktów zawierających substancje anaboliczne, hormonalne, odurzające i psychotropowe

2.1. Liczba zwierząt w Schronisku

W Schronisku przebywało, według stanu na 1 stycznia 2015 r. i 2016 r. oraz 30 czerwca 2017 r., odpowiednio: 9, 11 i 12 zwierzęta (psy).

W trakcie 2015 r., 2016 r. i 2017 I półrocze, do Schroniska:

- przyjętych zostało odpowiednio: 101, 94 i 51 zwierząt,
- do adopcji oddano: 93, 97 i 40 zwierząt,
- padło: 4, 4 i 1 zwierzę,
- zbiegło: 2, 0 i 0 zwierząt.

W 2015 r. eutanazji poddano jedno, a w 2016 r. dwa zwierzęta (w I półroczu 2017 r. eutanazji nie poddano żadnego zwierzęcia). Wskaźnik śmiertelności⁷ wyniósł 4,55% w 2015 r., 5,71% w 2016 r. i 1,89% w I półroczu 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 34)

2.2. Dokumentowanie przyjęcia zwierząt

W okresie objętym kontrolą w Schronisku prowadzono ewidencję zwierząt zawierającą kolejne wpisy chronologicznie w każdym z lat. Zgodnie z § 6 ust. 1 oraz § 7 ust. 2 rozporządzenia w sprawie schronisk, w Schronisku prowadzono wykaz zwierząt w nim przebywających oraz ksiązkę kontroli weterynaryjnej, w której zapisywano zalecenia urzędowego lekarza weterynarii. W prowadzonej ewidencji chronologicznie dokumentowano przyjęcia zwierząt, przeprowadzane zabiegi lecznicze, wydawanie zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 39, 86 do 117, 153 do 164)

Dyrektor wyjaśnił, że zgodnie z Instrukcją Głównego Lekarza Weterynarii Nr GIWz.420/AW-32/11 z dnia 20 maja 2011 r., ust 3.4 pkt 2a, stosowano w opisie informacje dotyczące orientacyjnej wagi lub wielkości (mały, średni, duży). Powiatowy Lekarz Weterynarii dopuszczał dowolność wyboru jednego z kryteriów tj. podawanie orientacyjnej wagi lub wielkości. Z uwagi na fakt, że na terenie Schroniska w Starym Sączu nie były przeprowadzane zabiegi weterynaryjne (wykonywane w gabinecie weterynaryjnym poza terenem Schroniska) wybrano kryterium wielkości, jako bardziej przydatne przy identyfikacji zwierzęcia, co jest głównym celem opisu. W tym przypadku kryterium wagi, której określenie jest niezbędne do prawidłowego dawkowania leków było drugorzędne.

(dowód: akta kontroli str. 169, 171)

W prowadzonej ewidencji zwierząt odnotowywano m.in.: datę przyjęcia, płeć i wiek (lub datę urodzenia), opis (rasę, maść), imię, numer wszczepionego chipa, informacje dotyczące leczenia, upadku zwierzęcia – zgonu i eutanazji, dane o miejscu skąd przywieziono zwierzę do Schroniska, dane osób adoptujących zwierzę, w tym datę adopcji, nazwisko i imię osoby adoptującej zwierzę, jej adres, datę rozpoczęcia i zakończenia kwarantanny. W skontrolowanych 30 dokumentacjach w trzech przypadkach odnotowano dane osoby przekazującej zwierzę do Schroniska, w pozostałych ograniczono się do podania miejsca znalezienia psa (w jednym przypadku odnotowano, że zwierzę zostało podrzucone do Schroniska). Ponadto w dwóch przypadkach nie odnotowano danych o kwarantannie, a w sześciu zapisano tylko datę jej rozpoczęcia. W 17 dokumentacjach nie zamieszczono informacji o stanie zdrowia zwierzęcia przyjętego zwierzęcia.

(dowód: akta kontroli str. 39, 86 do 117, 153 do 164)

Dyrektor wyjaśnił, że tylko w przypadku, gdy stan psa odbiega od normy w dokumentacji odnotowywane były informacje dotyczące jego stanu zdrowia (np.: zwierzę z wypadku, wygłodzone, itp.). Brak takiej informacji w opisie był równoznaczny z tym, że stan zdrowia zwierzęcia w ocenie lekarza weterynarii, w chwili przyjęcia był dobry. Zwierzęta do

⁷ Wyliczony jako iloraz: sumy liczby zwierząt poddanych eutanazji i padłych do sumy zwierząt według stanu na 1 stycznia danego roku i przyjętych do Schroniska w jego trakcie.

Schroniska były przywożone przez pracowników MZGK dlatego nie było potrzeby umieszczania informacji, kto przyprowadził zwierzę do schroniska. Braku danych dotyczących kwarantanny spowodowany był następującymi zdarzeniami: jedna ucieczka zwierzęcia w dniu przyjęcia; jedno padnięcie, pięć zwrotów do właścicieli, jedno wydanie do adopcji przed końcem kwarantanny szczeniaka ze względu na dobro zwierzęcia (aby nie był narażony na choroby zakaźne jakie mogą się pojawić w Schronisku -wcześniejsze pobyty psów z parwowirozą).

(dowód: akta kontroli str. 74 do 78, 182, 184 do 185)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK uznając wyjaśnienia Dyrektora zwraca jednak uwagę, że obowiązek umieszczania w wykazie „zwierząt przebywających w schronisku” powyższych danych wynika wprost z § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie schronisk, które nie przewiduje możliwości odstępstw od wprowadzania tych zapisów.

2.3. Czynności wymagające stosowania leków o działaniu odurzającym lub psychotropowym

W latach 2015 -2017 (I półrocze) przeprowadzono dla 59 psów (odpowiednio: 28, 23 i 8) zabiegi wymagające użycia leków o działaniu odurzającym lub psychotropowym (sterylizacji lub kastracji). Ponadto konieczne było dokonanie trzech eutanazji i uspioło dwa ślepe mioty.

Decyzję o dokonaniu eutanazji zwierzęcia, jego sterylizacji i kastracji lub innego rodzaju leczenia wymagającego stosowania leków o działaniu odurzającym lub psychotropowym podejmował lekarz weterynarii.

(dowód: akta kontroli str. 32, 35)

Kierownik wyjaśnił, że przypadki eutanazji w Schronisku to zjawiska incydentalne, a każdy taki przypadek był rozpatrywany indywidualnie. Ostateczną decyzję o wykonaniu zabiegu podejmował wyłącznie lekarz weterynarii. W jednym przypadku gdy uspioło psa skrajnie agresywnego, skonsultowano to dodatkowo z organem bezpośrednio nadzorującym Schronisko, tj. Powiatowym Lekarzem Weterynarii.

Ponadto w kontrolowanym okresie realizując Gminny Program Zapobiegania Bezdomności Zwierząt uspioło dwa ślepe mioty. Eutanazji dokonano w gabinecie weterynaryjnym.

(dowód: akta kontroli str. 118 do 120)

W ewidencji zwierząt prowadzonej przez Schronisko nie odnotowywano stosowanych leków i ich dawek, weterynaryjną dokumentację medyczną dla zwierząt przebywających w Schronisku prowadził na podstawie odpowiednich przepisów lekarz weterynarii. W dokumentacji MZGK nie odnotowano ani jednego przypadku leczenia zwierząt lekami hormonalnymi, anabolicznymi, psychotropowymi lub odurzającymi w badanym okresie.

(dowód: akta kontroli str.74 do 78, 86 do 117, 121 do 123, 171)

Dyrektor wyjaśnił, że jego zdaniem nie ma potrzeby aby schroniska posiadały dostęp do leków o działaniu odurzającym, psychotropowym, hormonalnym lub anabolicznym, powinien go posiadać wyłącznie lekarz weterynarii, który jest kontrolowany przez odpowiednie instytucje do tego powołane. Zwrócił uwagę, że zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami muszą zostać spełnione określone wymogi m.in. schronisko musi być wyposażone w gabinet weterynaryjny o pow. min. 8 m². Tymczasem dla ograniczenia kosztów usługi weterynaryjne zlecane były gabinetowi weterynaryjnemu. Jego zdaniem zasadnym byłoby, aby małe schroniska np. do 25 psów, które zlecają usługi weterynaryjne zewnętrznemu podmiotowi, były zwolnione z obowiązku organizowania tego typu pomieszczeń, gdyż są one utrzymywane tylko z uwagi na wymogi prawne. Ponadto w swoich wyjaśnieniach wskazał, że „Gmina Stary Sącz od roku 2013 prowadzi własne schronisko dla psów, które powstało, gdyż pobliskie schroniska (do 100 km) nie zgodziły się na podpisanie umowy. W ostatnich latach zaobserwowano jednak, znaczny wzrost liczby wylapywanych psów w określonych miejscach na obrzeżach gminy, co może wskazywać na fakt, że psy są „podrzucane” lub przechodzą z obszaru innych gmin. Dziwnym jest również fakt, że na terenie gminy Stary Sącz, co roku wylapywanych jest średnio 90 psów, a dla porównania w niektórych gminach na terenie powiatu, co wynika z analizy danych

zamieszczonych na stronie internetowej <http://www.boz.org.pl/monitor> wyłapywanych jest jedynie po kilka psów.

Rozwiązaniem problemu byłoby ustanowienie przepisów prawnych umożliwiających tworzenie małych gminnych schronisk, w których wystarczyłoby zastąpienie pomieszczenia na środki dezynfekcyjne, pomieszczenia do wydawania zwierząt, pomieszczenia administracyjnego jednym pomieszczeniem wielofunkcyjnym (z szafką na środki dezynfekcyjne) oraz likwidacja wymogu posiadania gabinetu weterynaryjnego i pomieszczenia na wyroby medyczne. Powinno się także zmniejszyć wymóg lokalizacji małych schronisk ze 150 m do 50 m od siedzib ludzkich.

Nieprzestrzeganie ustawy o ochronie zwierząt nie wynika ze złej woli gmin czy też braków środków, lecz z braku możliwości znalezienia schroniska skłonnego do podpisania umowy na rozsądnych zasadach, czyli posiadających odpowiednią ilość miejsc i zlokalizowanych w pobliżu siedziby gminy. Brak możliwości podpisania umowy ze schroniskiem, a z drugiej strony ustawowy nakaz jej podpisania prowadzi do bardzo częstych patologicznych sytuacji typu:

- podpisanie umowy z prywatnym schroniskiem po zawyżonych stawkach (nawet 4-5 tys. zł od psa), brak możliwości negocjacji warunków – stosowanie przez schroniska praktyk monopolistycznych;
- podpisywanie „martwych umów” najczęściej za opłatą, podpisanie wyłącznie umowy bez oddawania zwierząt;
- podpisywanie umów ze schroniskami oddalonymi o kilkaset kilometrów od siedziby gminy;
- ustalanie nierealnych limitów, np. Schroniska podpisują umowę, ale ustalają maksymalny limit zwierząt, które mogą przyjąć np. 2 psy w ciągu roku. Gminy po zrealizowaniu limitu przestają realizować obowiązek opieki nad zwierzętami bezdomnymi tłumacząc to brakiem miejsc w schronisku;
- umieszczaniu psów w nielegalnych (często bardzo dobrze działających) przytuliskach lub przekazywaniu ich do różnych fundacji sponsorowanych przez gminę;
- wyłapywaniu psów i podrzucaniu ich do sąsiednich gmin.

Powyższe zmiany prawne umożliwiłyby tworzenie legalnych schronisk oraz zalegalizowanie i objęcie nadzorem nielegalnych przytulisk, które są z konieczności tworzone w małych gminach, co praktycznie rozwiązałoby problem bezdomności zwierząt w Polsce, gdyż obecnie dotyczy on głównie małych gmin.”

(dowód: akta kontroli str. 172)

MZGK posiadał zawarte umowy dotyczące utylizacji zwłok zwierząt poddanych eutanazji lub padłych. W okresie objętym kontrolą ze schroniska przekazano do utylizacji trzy sztuki zwierząt (psy) o łącznej masie 29 kg. W kartach odbioru odnotowywano masę i liczbę przekazanych do utylizacji zwierząt.

W dokumentach handlowych „stosowanych przy przewozie wyłącznie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi lub produktów podobnych” firmy odbierające zwłoki zwierząt, nie wpisywano numerów identyfikacyjnych nieżyjących zwierząt (ID).

(dowód: akta kontroli str. 143, 173 do 179, 187 do 189)

Dyrektor wyjaśnił, że zwierzęta padłe w Schronisku odbierane były do utylizacji bezpośrednio przez firmę odbierającą odpady, która zgodnie z wymogami prawnymi przekazuje MZGK kartę przekazania odpadu. Karty te następnie były dołączane do indywidualnych kart ewidencyjnych zwierząt, co je jednoznacznie przyporządkowywało. W przypadku zwierząt padłych w trakcie leczenia w gabinecie weterynaryjnym, utylizacji dokonuje gabinet weterynaryjny obciążając kosztami schronisko i podając na fakturze numer identyfikacyjny zwierzęcia poddanego utylizacji.

(dowód: akta kontroli str. 143, 183, 185, 187 do 189)

2.4. Wykaz przyjętych zwierząt

Prowadzona ewidencja i dokumentacja zwierząt ze Schroniska pozwalała na ustalenie danych wymaganych w § 6 ust. 2 rozporządzenia w sprawie schronisk. Analiza losowo wybranych kart 30 zwierząt wykazała, że w każdym przypadku dokumentacja pozwalała na zidentyfikowanie (także ze zdjęciem, prócz nr ID i/lub chipa – w siedmiu przypadkach zwierzę nie zostało zaszczepione,) przekazanych zwierząt, Sposób prowadzenia dokumentacji został przedstawiony w 2.2 wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 86 do 117, 169, 171, 182, 184 do 185)

2.5. Usypianie ślepych miotów

W przyjętym Programie opieki nad zwierzętami zawarto zapis, że Gmina pokrywa 100% kosztów usypiania ślepych miotów. Kontrola wykazała, że w latach 2015–2017 (I półrocze) uspiono dwa mioty zwierząt, a fakt ten został odnotowany w karcie ewidencyjnej zwierzęcia (bez podawania zastosowanych leków). Nie sporządzano karty eutanazji oraz nie odnotowywano faktu przekazania odpadów do utylizacji.

(dowód: akta kontroli 143, 119)

Dyrektor wyjaśnił, że eutanazja (usypianie) następowało tylko w wyjątkowych przypadkach, a ślepe mioty poddawane były uspieniu zgodnie z ustawą o ochronie zwierząt. Decyzję o usypianiu ślepych miotów podejmował każdorazowo kierownik Działu Gospodarki Komunalnej MZGK w momencie ich pojawienia się, po konsultacji z lekarzem weterynarii. Dokumentacja usypiania ślepych miotów polegała na sporządzeniu adnotacji o uspieniu miotu w kartotece zwierzęcia, od którego miot pochodził. Dokumentacja medyczna była przechowywana przez lekarza weterynarii, który dokonywał eutanazji i utylizacji zwierząt. Koszt eutanazji był ustalany każdorazowo przez lekarza weterynarii, z uwzględnieniem m.in. kosztów użytych leków i wyszczególniany był na fakturze. Koszt usypienia dwóch miotów (10 sztuk szczeniąt) nie został wyszczególniony na fakturze, która obejmowała usługi weterynaryjne łącznie.

(dowód: akta kontroli str. 32, 118 do 120, 153 do 164, 171, 185)

2.6. Dokumentacja adopcyjna

Posiadana w Schronisku dokumentacja adopcyjna umożliwia zidentyfikowanie przekazanych zwierząt oraz osób adoptujących. Potwierdzała także przeprowadzone wobec zwierzęcia zabiegi i leczenie. Fakt adopcji został odnotowany w prowadzonej w Schronisku ewidencji zwierząt w każdym przypadku z podanych szczegółowej analizie 30 dokumentacji zwierząt.

(dowód: akta kontroli str. 74 do 78, 86 do 117)

2.7. Kontrole

W latach 2015-2017 (I półrocze) Schronisko było kontrolowane sześć razy przez Powiatowego Inspektora Weterynaryjnego (PIW) a wszystkie elementy Schroniska wykazane w standardowym protokole kontroli PIW zostały ocenione pozytywnie. W czasie kontroli przeprowadzonej 7 czerwca 2017 r. PIW wydał zalecenie oznakowania pomieszczenia do wydawania zwierząt ze Schroniska. Zalecenie zostało wykonane, o czym poinformowano PIW w trakcie kolejnej kontroli w dniu 8 listopada 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 79 do 85)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Ewidencja zwierząt prowadzona była w Schronisku prawidłowo. W Schronisku zorganizowano wymagane pomieszczenie do wykonywania zabiegów leczniczych i chirurgicznych oraz do przechowywania PLW. Z uwagi na wykonywanie zabiegów weterynaryjnych i chirurgicznych przez lekarza weterynarii w zewnętrznym gabinecie weterynaryjnym, w Schronisku nie przechowywano PLW i PL o działaniu odurzającym lub hormonalnym, a co za tym idzie nie wystąpiła kwestia konieczności ograniczenia dostępu do leków osobom nieuprawnionym.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁸ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie.

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych i nie oczekuje na informację, o której mowa w art. 62 ustawy o NIK.

Kraków, dnia 21 grudnia 2017 r.

Kontroler

Małgorzata Kram
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie

z up.

Marcin Kopeć
Wicedyrektor

⁸ Dz.U. z 2017 r., poz. 524